

Kontrolní závěr z kontrolní akce

19/29

Účetní závěrka České správy sociálního zabezpečení za rok 2019 a údaje, které jsou Českou správou sociálního zabezpečení předkládány jako podklad pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2019

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2019 pod číslem 19/29. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Daniel Reisiegel, MPA.

Cílem kontroly bylo prověřit, zda Česká správa sociálního zabezpečení při vedení účetnictví, sestavení účetní závěrky a předkládání údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2019 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaná osoba:

Česká správa sociálního zabezpečení (dále také „ČSSZ“).

Kontrolováno bylo období roku 2019 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku následujícího.

Kontrola byla prováděna u kontrolované osoby v době od října 2019 do května 2020.

Kolegium NKÚ na svém XII. jednání, které se konalo dne 17. srpna 2020,

schválilo usnesením č. 11/XII/2020

kontrolní závěr v tomto znění:

Spolehlivost účetní závěrky a finančních výkazů ČSSZ za rok 2019

506,9 mld. Kč

náklady ČSSZ za rok 2019

z toho: 498,6 mld. Kč
náklady z titulu vyplacených dávek

240 tis. Kč¹

zjištěná nesprávnost v účetní
závěrce

506,6 mld. Kč

výdaje ČSSZ za rok 2019

z toho: 499,6 mld. Kč
výdaje na vyplacené dávky

0 Kč¹

zjištěná nesprávnost
v údajích pro hodnocení
plnění státního rozpočtu

Spolehlivost účetní závěrky ČSSZ ve struktuře dle jednotlivých výkazů

¹ Významnost pro účetní závěrku a údaje pro hodnocení plnění státního rozpočtu byla stanovena ve výši 5 mld. Kč. Významnost (materialita) reprezentuje u účetní závěrky hodnotu nesprávností, jejíž překročení by již mohlo ovlivnit přiměřeně znalého uživatele. Při stanovení významnosti postupuje NKÚ v souladu s mezinárodními standardy nejvyšších kontrolních institucí (ISSAI) pro finanční audit a kontrolními standardy NKÚ. Pro posouzení významnosti zjištěných nesprávností v údajích účetní závěrky a v údajích předkládaných pro hodnocení plnění rozpočtu byla stanovena významnost na úrovni 1 % z nákladů, resp. výdajů ČSSZ vykázaných k 31. 12. 2019.

I. Shrnutí a vyhodnocení

NKÚ prověřil správnost vedení účetnictví a spolehlivost účetního a rozpočtového výkaznictví České správy sociálního zabezpečení. Při kontrole bylo provedeno i vyhodnocení přijatých opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 14/38². Dále bylo prověřeno nastavení vnitřního kontrolního systému a byla ověřena jeho funkčnost u prověřovaných transakcí.

1. Vedení účetnictví a spolehlivost účetní závěrky České správy sociálního zabezpečení sestavené k 31. 12. 2019

Při kontrole nebyly zjištěny nesprávnosti s významným dopadem na vedení účetnictví a spolehlivost údajů vykázaných v účetní závěrce ČSSZ sestavené k 31. 12. 2019 (dále také „ÚZ“). ÚZ podává věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky dle účetních předpisů pro některé vybrané účetní jednotky.

Provedená kontrola zjistila nesprávnost, která neměla významný dopad na účetní závěrku ČSSZ, a dále některé nedostatky ve zveřejnění a rozsahu účetní závěrky.

2. Spolehlivost údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu předložených Českou správou sociálního zabezpečení k 31. 12. 2019

NKÚ nezjistil v údajích pro hodnocení plnění státního rozpočtu (dle kontextu dále také „výkaz FIN 1-12 OSS“) předložených ČSSZ k 31. 12. 2019 nesprávnosti.

3. Vyhodnocení přijatých opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 14/38

ČSSZ přijala opatření k nápravě všech nedostatků. **Z celkového počtu pěti přijatých opatření se tři opatření vztahovala k nedostatkům, jejichž náprava byla v působnosti ČSSZ. Z nich ČSSZ realizovala jedno opatření plně a dvě částečně.**

4. Vnitřní kontrolní systém

Vnitřní kontrolní systém ČSSZ byl nastaven v souladu s právními předpisy. Kontrolou vybraných transakcí nebyly zjištěny nedostatky v provádění předběžné řídicí kontroly.

² Kontrolní akce č. 14/38 – Účetní závěrka České správy sociálního zabezpečení za rok 2014 a údaje, které jsou Českou správou sociálního zabezpečení předkládány jako podklad pro hodnocení plnění státního rozpočtu; kontrolní závěr byl zveřejněn v částce 3/2015 Věstníku NKÚ.

II. Informace o kontrolované oblasti

ČSSZ vykonává s účinností od 1. září 1990 působnost v oblasti sociálního zabezpečení (důchodového pojištění a nemocenského pojištění) a lékařské posudkové služby. Její kompetence jsou upraveny zákonem České národní rady č. 582/1991 Sb.³

V souladu se zákonem č. 219/2000 Sb.⁴ je ČSSZ organizační složkou státu a dle zákona č. 563/1991 Sb.⁵ vybranou účetní jednotkou. ČSSZ je podřízena v rámci kapitoly státního rozpočtu 313 Ministerstvu práce a sociálních věcí a není zřizovatelem žádných příspěvkových organizací.

Údaje týkající se významných oblastí činnosti ČSSZ za rok 2019 jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 1: Významné oblasti činnosti ČSSZ – údaje za rok 2019

Veličina charakterizující činnost ČSSZ		Částka v mil. Kč	Podíl příslušného druhu dávky na celkových výdajích na dávky důchodového, resp. nemocenského pojištění
Příjmy z pojistného		536 722	-
Výdaje na dávky důchodového pojištění		460 728	-
- z toho:	Starobní důchody	383 430	83,2 %
	Invalidní důchody pro invaliditu třetího stupně	26 091	5,7 %
	Vdovské důchody	22 659	4,9 %
	Invalidní důchody pro invaliditu prvního stupně	14 607	3,2 %
	Invalidní důchody pro invaliditu druhého stupně	7 461	1,6 %
	Sirotčí důchody	3 522	0,8 %
	Vdovecké důchody	2 957	0,6 %
Výdaje na dávky nemocenského pojištění		38 887	-
- z toho:	Nemocenské	26 670	68,6 %
	Peněžitá pomoc v mateřství	10 098	26,0 %
	Ošetřovné	1 726	4,4 %
	Dávky otcovské poporodní péče	273	0,7 %
	Dlouhodobé ošetřovné	110	0,3 %
	Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	9	0,0 %

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS k 31. 12. 2019.

³ Zákon České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

⁴ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

⁵ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Základní údaje z ÚZ a z výkazu FIN 1-12 OSS jsou uvedeny v následujících tabulkách:

Tabulka č. 2: Údaje ČSSZ k 31. 12. 2019 – rozvaha a výkaz zisku a ztráty

Položka výkazu	Částka v Kč
Aktiva netto	34 311 827 965,03
Pasiva	34 311 827 965,03
Náklady	506 877 131 965,50
Výnosy	539 877 155 639,04

Zdroj: účetní závěrka k 31. 12. 2019.

Pozn.: Vykázané náklady a výnosy souvisí s hlavní činností ČSSZ (v roce 2019 neměla ČSSZ žádnou hospodářskou činnost).

Tabulka č. 3: Údaje ČSSZ k 31. 12. 2019 – příloha – část A.4. informace podle § 7 odst. 5 zákona č. 563/1991 Sb. o stavu účtů v knize podrozvahových účtů

Položka výkazu		Částka v Kč
P.I.	Majetek a závazky účetní jednotky	18 828 084 644,74
P.VII.	Další podmíněné závazky	2 376 141 076,85

Zdroj: účetní závěrka k 31. 12. 2019.

Tabulka č. 4: Údaje ČSSZ k 31. 12. 2019 – příjmy a výdaje

Položka výkazu	Částka v Kč
Příjmy (skutečnost celkem)	537 003 539 895,35
Výdaje (skutečnost celkem)	506 562 999 928,23

Zdroj: výkaz FIN 1-12 OSS k 31. 12. 2019.

III. Rozsah kontroly

Kontrolní akce byla kontrolou typu finanční audit a jejím cílem bylo prověřit, zda ČSSZ při vedení účetnictví v roce 2019 a sestavení účetní závěrky k 31. prosinci 2019 a při předkládání údajů pro hodnocení plnění rozpočtu za rok 2019 postupovala v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrolovaný objem finančních prostředků a majetku představuje hodnotu aktiv, pasiv, nákladů, výnosů a podrozvahových účtů vykázaných v ÚZ a vyčíslených v tabulkách č. 2 a 3 (viz výše). Kontrolovaný objem finančních prostředků vykázaných ve výkazu FIN 1-12 OSS byl vyčíslen ve výši 534 308 389 784,63 Kč v případě příjmů a 499 396 223 069,42 Kč v případě výdajů⁶.

V návaznosti na předmět a cíl kontrolní akce NKÚ č. 19/29 byly kontrole podrobeny činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví⁷ a které měly vliv na hodnotu kontrolovaných

⁶ V případě příjmů a výdajů byl kontrolovaný objem stanoven v návaznosti na významné oblasti činnosti ČSSZ.

⁷ ČSSZ je povinna v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. účtovat o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření. Informace, které předkládá v účetní závěrce, musí být spolehlivé, srovnatelné, srozumitelné a posuzují se z hlediska významnosti.

významných konečných zůstatků účtů v účetní závěrce ČSSZ sestavené k 31. 12. 2019 a na hodnotu významných údajů ve výkazu pro hodnocení plnění státního rozpočtu za rok 2019.

V oblasti vedení **účetnictví** se kontrola zaměřila na jeho správnost, úplnost, průkaznost a srozumitelnost ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. Prověřila dodržování směrné účtové osnovy a správnost používání účetních metod dle vyhlášky č. 410/2009 Sb.⁸ U vybraných účetních případů byla provedena kontrola s cílem prověřit systém účtování a vykazování informací o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví.

V případě **údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu** bylo prověřeno zejména dodržení rozpočtové skladby z hlediska druhového a odvětvového členění a prostorového původu dle vyhlášky č. 323/2002 Sb.⁹

V rámci významných oblastí činnosti ČSSZ (tzn. pojistného, dávek důchodového pojištění a dávek nemocenského pojištění) byly kontroly podrobeny také skutečnosti, které byly předmětem účetnictví roku 2019, avšak jejich rozhodný okamžik (zejména datum přiznání dávky) spadal do předchozích období. Tyto skutečnosti proto bylo nutné posoudit i ve vztahu k příslušným právním předpisům účinným v daném předchozím období. Část kontroly významných oblastí činnosti ČSSZ provedl NKÚ i u vybrané okresní správy sociálního zabezpečení, a to u Okresní správy sociálního zabezpečení Praha-východ.

Výběr položek účetní závěrky a údajů předkládaných Českou správou sociálního zabezpečení pro hodnocení plnění státního rozpočtu provedl NKÚ se zaměřením na významnost a na vyhodnocená rizika významné nesprávnosti vykázaných údajů.

V rámci kontroly byla také **vyhodnocena přijatá opatření k nápravě nedostatků** zjištěných v kontrolní akci NKÚ č. 14/38 – *Účetní závěrka České správy sociálního zabezpečení za rok 2014 a údaje, které jsou Českou správou sociálního zabezpečení předkládány jako podklad pro hodnocení plnění státního rozpočtu.*

Dále byl prověřen soulad **nastavení vnitřního kontrolního systému** ČSSZ se zákonem č. 320/2001 Sb.¹⁰ a jeho prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb.¹¹, a to v rozsahu stanoveného předmětu a cíle kontrolní akce. U vybraných transakcí bylo prověřeno i provedení předběžné řídicí kontroly.

V rámci monitorování využívání informací získaných z účetnictví bylo součástí kontroly zjistit, zda a jak ČSSZ využívá informace získané z účetnictví pro vlastní řízení a rozhodování. Zjištěné informace jsou obsaženy v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

⁸ Vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky.

⁹ Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

¹⁰ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

¹¹ Vyhláška č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 123/2003 Sb.

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

IV. Podrobné skutečnosti zjištěné kontrolou

1. Vedení účetnictví a spolehlivost účetní závěrky České správy sociálního zabezpečení sestavené k 31. 12. 2019

Účetní závěrka ČSSZ sestavená k 31. 12. 2019 zahrnovala rozvahu, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích, přehled o změnách vlastního kapitálu a přílohu. Významnost (materialita) pro posouzení spolehlivosti informací vykázaných v účetní závěrce ČSSZ k 31. 12. 2019 byla stanovena ve výši 5 mld. Kč.

Při prověření spolehlivosti ÚZ byly zjištěny a vyčísleny nesprávnosti, jejichž dopad na jednotlivé části ÚZ zobrazuje následující tabulka:

Tabulka č. 5: Přehled vyčíslených nesprávností zjištěných v jednotlivých částech ÚZ

Nesprávnost v účetní závěrce	
Výkaz	Celková nesprávnost v Kč
CELKOVÁ NESPRÁVNOST V ÚČETNÍ ZÁVĚRCE	240 380,00
Rozvaha	0,00
Výkaz zisku a ztráty	0,00
Přehled o peněžních tocích	240 380,00
Přehled o změnách vlastního kapitálu	0,00
Příloha účetní závěrky (podrozvahové účty)	0,00

Zdroj: účetní závěrka ČSSZ sestavená k 31. 12. 2019; výpočet NKÚ.

Kontrolou zjištěné nesprávnosti v ÚZ neměly významný dopad na vedení účetnictví a spolehlivost ÚZ. NKÚ proto vyhodnotil informace v rozvaze, ve výkazu zisku a ztráty, v přehledu o peněžních tocích, v přehledu o změnách vlastního kapitálu a ve výkazu příloha jako spolehlivé.

ČSSZ v roce 2019 v jednom případě vykazovalo v ÚZ nesprávný údaj, jak je uvedeno v části IV.1.1 tohoto kontrolního závěru. Dále NKÚ zjistil některé nedostatky ve zveřejnění a rozsahu účetní závěrky, kdy ČSSZ nepostupovala v souladu s právními předpisy. Tyto skutečnosti jsou uvedeny v částech IV.1.2 a IV.1.3 tohoto kontrolního závěru.

1.1 Nesprávné vykázání ztráty z prodeje majetku v přehledu o peněžních tocích

ČSSZ vykazovala v přehledu o peněžních tocích k 31. 12. 2019 položku A.I.4. *Zisk (ztráta) z prodeje dlouhodobého majetku* v záporné výši -120 190 Kč, přestože se jednalo o ztrátu z prodeje majetku určeného k prodeji. Správně měla být tato položka vykázána s kladným znaménkem, tedy ve výši 120 190 Kč.

ČSSZ tím v přehledu o peněžních tocích **podhodnotila položku A.I.4. Zisk (ztráta) z prodeje dlouhodobého majetku o částku 240 380 Kč a o stejnou částku nadhodnotila položku A.I.6.**

Ostatní úpravy o nepeněžní operace. Postup ČSSZ byl v rozporu s ustanovením § 43 odst. 3 písm. e) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

1.2 Nezveřejnění veškerých informací vykázaných v účetní závěrce

ČSSZ sestavila účetní závěrku k 31. 12. 2019. Údaje v ní vykázané však v celém rozsahu nezaslala do *Centrálního systému účetních informací státu* (dále také „CSÚIS“). NKÚ identifikoval rozdíl v částech A.1, A.2, A.3, A.5, A.6, B.1, E.1 a E.2 přílohy účetní závěrky, které v sestavené účetní závěrce k 31. 12. 2019 obsahují textové informace.

Tím, že ČSSZ tuto povinnost v několika částech přílohy účetní závěrky nesplnila, neposkytla některé vykázané informace externím uživatelům účetních výkazů. Jednalo se přitom o informace o odchylce v používání dvou syntetických účtů, které se v podmínkách ČSSZ používají k účetnímu zachycení pojistného na sociální zabezpečení, tj. nejvýznamnější oblasti činnosti ČSSZ (viz část IV.5. tohoto kontrolního závěru). Postup ČSSZ byl v rozporu s ustanovením § 21a odst. 1 a 7 zákona č. 563/1991 Sb.

1.3 Neuvedení doplňující informace k významné položce výkazu zisku a ztráty

V rámci opatření přijatých v reakci na kontrolní akci NKÚ č. 14/38 uvedla ČSSZ v příloze účetní závěrky dostatečnou doplňující informaci k syntetickým účtům 352 – *Pohledávky ze správy daní* a 633 – *Výnosy ze sociálního pojištění*.

ČSSZ však neuvedla doplňující informace k dalším významným položkám rozvahy a výkazu zisku a ztráty, a to minimálně k nákladovému účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery*, přestože:

- se jedná o opakovaně nejvýznamnější položku nákladů (se zůstatkem téměř 500 mld. Kč),
- jeho použití je charakteristické pro činnost ČSSZ, což z názvu tohoto syntetického účtu nevyplyvá. Na účtu 571 – *Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery* ČSSZ zachycuje náklady z titulu předepsaných dávek důchodového pojištění a dávek nemocenského pojištění. Jeho zůstatek tak může být pro uživatele účetní závěrky jedním ze zdrojů informací o přibližném objemu vyplacených sociálních dávek.

Postup ČSSZ byl v rozporu s ustanovením § 45 odst. 1 písm. e) vyhlášky č. 410/2009 Sb.

2. Spolehlivost údajů pro hodnocení plnění státního rozpočtu předložených Českou správou sociálního zabezpečení k 31. 12. 2019

Významnost (materialita) pro hodnocení spolehlivosti údajů ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu ČSSZ k 31. 12. 2019 byla stanovena ve výši 5 mld. Kč.

Při kontrole nebyly zjištěny nesprávnosti ve výkazu FIN 1-12 OSS z hlediska druhového a odvětvového členění a prostorového původu dle rozpočtové skladby mající dopad na spolehlivost informací uvedených v tomto výkazu.

3. Vyhodnocení přijatých opatření k nápravě nedostatků zjištěných kontrolní akcí NKÚ č. 14/38

Vláda České republiky svým usnesením ze dne 24. února 2016 č. 159 vzala na vědomí kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ č. 14/38 i stanovisko ČSSZ k tomuto kontrolnímu závěru a uložila ministryni práce a sociálních věcí realizovat opatření uvedená ve stanovisku ČSSZ.

ČSSZ přijala opatření k nápravě všech nedostatků uvedených v kontrolním závěru z kontrolní akce NKÚ č. 14/38. Z celkového počtu pěti přijatých opatření se tři opatření vztahovala k nedostatkům, jejichž náprava byla v působnosti ČSSZ.¹²

Z těchto tří přijatých opatření:

- **ČSSZ realizovala jedno přijaté opatření plně** (kontrola nezjistila opakování nesprávnosti v účtování vyřazených pohledávek v roce 2019);
- **ČSSZ realizovala dvě přijatá opatření částečně**, neboť zjištěné nedostatky nebyly ve vztahu ke kontrolovanému období roku 2019 odstraněny zcela (kontrola opět zjistila nesprávnost v přehledu o peněžních tocích i neuvedení doplňující informace k významnému nákladovému účtu v příloze účetní závěrky).

4. Vnitřní kontrolní systém

Vnitřní kontrolní systém ČSSZ byl příslušnými vnitřními předpisy nastaven v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb. a vyhláškou č. 416/2004 Sb. U vybraných transakcí NKÚ prověřil provádění předběžné řídicí kontroly před vznikem a po vzniku závazku, resp. před vznikem a po vzniku nároku, a **nezjistil skutečnosti svědčící o tom, že předběžná řídicí kontrola nebyla u vybraných transakcí provedena ve všech významných ohledech v souladu s příslušnými právními předpisy.**

ČSSZ je silně závislá na výpočetní technice. Míra automatizace a elektronizace procesů je na takové úrovni, že bez integrovaného informačního systému (dále také „IIS“) není ČSSZ schopna dlouhodobě vykonávat svoji činnost. IIS ČSSZ je dle informační koncepce ČSSZ¹³ jedním z největších informačních systémů veřejné správy v ČR. Z kontroly **nevyplývaly žádné skutečnosti vedoucí k závěru, že jsou informační systémy ČSSZ pro potřeby výkaznictví z hlediska jejich nastavení nespolehlivé.**

5. Neprovázanost právních předpisů

Stávající obsahové vymezení syntetických účtů 352 – *Pohledávky ze správy daní* a 633 – *Výnosy ze sociálního pojištění*, definované vyhláškou č. 410/2009 Sb., explicitně vyžaduje účtovat o pohledávkách pravomocně stanovených a výnosech pravomocně vyměřených. ČSSZ používá

¹² Realizace dalších dvou přijatých opatření byla navázána na úpravu právního předpisu, tj. mimo působnost ČSSZ.

¹³ Informační koncepce ČSSZ byla zpracována v roce 2013 v souladu se zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. Naplňuje institut dlouhodobého řízení informačních systémů veřejné správy do podmínek ČSSZ a implementuje *Strategické cíle ČSSZ pro období 2014–2020* v oblasti rozvoje IIS ČSSZ.

uvedené syntetické účty i pro zachycení dalších relevantních případů specifikovaných zákonem č. 589/1992 Sb.¹⁴, jimiž jsou:

- penále z pojistného vůči zaměstnavatelům,
- penále ze záloh na pojistné na důchodové pojištění osob samostatně výdělečně činných,
- pojistné na nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných.

V důsledku této skutečnosti dochází k neprovázanosti právních předpisů, přičemž externí uživatel účetní závěrky nemá na základě úpravy stanovené ve vyhlášce č. 410/2009 Sb. jednoznačnou informaci o používání předmětných syntetických účtů v podmínkách ČSSZ. V letech 2015–2018 navrhovala ČSSZ úpravu vyhlášky č. 410/2009 Sb.; k té však do doby ukončení kontroly nedošlo, což nebylo dáno k tíži ČSSZ. Doplnující informaci o odchylce v používání předmětných syntetických účtů uvedla ČSSZ v příloze účetní závěrky k 31. 12. 2019, tuto informaci však nezveřejnila (viz část IV.1.2 tohoto kontrolního závěru). Za účelem minimalizace nejednoznačností v právní úpravě účetnictví NKÚ nadále považuje za žádoucí uvedenou problematiku ve vyhlášce č. 410/2009 Sb. upravit.

Seznam zkratk

CRAB	<i>Centrální registr administrativních budov</i>
CSÚIS	<i>Centrální systém účetních informací státu</i>
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
IS SAP	ekonomický informační systém používaný ČSSZ
IIS	integrovaný informační systém
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
ÚZ	účetní závěrka ČSSZ k 31. 12. 2019
výkaz FIN 1-12 OSS	výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol a organizačních složek státu vypracovaný ČSSZ k 31. 12. 2019

¹⁴ Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Využívání účetních informací v podmínkách ČSSZ

Za účetní informace se považují údaje z účetní závěrky i detailnější údaje (např. účetní knihy či další z nich vycházející údaje a sestavy), které mají vazbu na údaje z účetní závěrky.

Způsob využití účetních informací Českou správou sociálního zabezpečení pro vlastní řízení a rozhodování dokumentuje následující tabulka:

Tabulka č. 6: Využití účetních informací v rámci ČSSZ

Oblast účetnictví	Způsob využití
Stálá aktiva	Údaje získané z účetních pohybů na příslušných majetkových účtech slouží zejména pro výkaznictví. Vedení ČSSZ má možnost celkového náhledu na majetek v rozvaze a výši celkových opravek. Bližší údaje k odpisům jsou k dispozici v odpisovém plánu. Pro rozhodování o pořizování a obnově majetku slouží sestavy z evidence majetku, v níž jsou jednotlivé komodity majetku detailně členěny a evidovány.
Pohledávky	Oddělení statistiky sleduje aktuální stav pohledávek za plátcí pojistného zachycených v účetnictví (účet 352 – <i>Pohledávky ze správy daní</i>) a jejich vývoj v časové řadě. Tyto statistiky jsou zveřejňovány na webu ČSSZ a jsou také součástí pravidelných informačních materiálů ČSSZ zveřejňovaných na webu ČSSZ. Dále je měsíčně zpracovávána statistika pohledávek a úspěšnosti jejich vymáhání dle jednotlivých pracovišť ČSSZ, která je zasílána ředitelům pracovišť ČSSZ.
Závazky	Údaje z účetnictví se využívají pro zpracování sestav pro vedení ČSSZ. Sestavy se generují dle hrazených nákladů jednotlivým dodavatelům, a to jak ze současnosti, tak i z minulých období.
Náklady	Oddělení controllingu sestavuje různé pohledy na náklady, které se člení podle nákladových středisek a dále se s nimi pracuje při zpracovávání různých sestav. Třídění na nákladová střediska je zajištěno při účtování dokladů týkajících se nákladových účtů, ke kterým jsou přiřazována čísla nákladových středisek nebo jednotlivých budov ČSSZ. Náklady v členění na budovy se dále využívají v různých pomocných aplikacích a dále se z těchto údajů čerpají poklady pro naplňování CRAB.
Výnosy	V oblasti výnosů nejsou využívány informace z účetnictví. Údaje získané z účetních pohybů na příslušných výnosových účtech slouží zejména pro výkaznictví.

Zdroj: vypracoval NKÚ na základě odpovědí ČSSZ.

Vysvětlivky:

CRAB – Centrální registr administrativních budov;

IS SAP – ekonomický informační systém používaný ČSSZ.